

The great pilgrimage from here to here #14

Een hele subtiele en ingewikkelde aangelegenheid

13 september 1987 AM in Gautam de Boeddha Auditorium

Vraag 1

Geliefde Osho

IS HET OP MIJ NEMEN VAN DE ROL VAN THERAPEUT GEVAARLIJK VOOR MIJN SPIRITUELE GROEI?

IS HET MOGELIJK OM MENSEN TE HELPEN EN TOCH TEGELIJKERTIJD MIJN EIGEN EGO LATEN OPLOSSEN? IK VOEL DAT BINNENIN MIJ EEN SUBTIELE STRIJD DOORGAAT TUSSEN EEN KANT DIE HELDER IS EN EEN ANDERE KANT DIE NIETS MET HELDERHEID TE MAKEN WIL HEBBEN.

ONDER UW BELEIDING HEB IK GELEERD ANDEREN NIET TE DOMINEREN WANNEER IK MIJN CAPACITEIT GEBRUIK OM TE BEGRIJPEN, MAAR BEN IK NOG STEEDS MEZELF AAN HET DOMINEREN?

Sagarpriya, de rol van de therapeut is een heel subtiele en ingewikkelde aangelegenheid.

Ten eerste lijdt de therapeut aan de zelfde problemen waarmee hij anderen probeert te helpen. De therapeut is enkel een technicus. Hij kan doen alsof en zichzelf misleiden dat hij een meester is – dat is het grootste gevaar van therapeut zijn. Maar enkel wat begrip en de dingen zijn niet zo.

Denk allereerst niet in termen van anderen helpen. Dat geeft je het idee een redder te zijn, een meester te zijn – en via de achterdeur komt het ego weer binnen. Je wordt belangrijk, je bent het centrum van de groep, iedereen kijkt tegen je op.

Laat het idee van helpen los. Gebruik, In plaats van ‘helpen’, het woord ‘delen’. Je deelt je inzicht, wat het ook is. De deelnemer is niet iemand die minder is dan jij. De therapeut en de therapie-ontvanger zitten in de zelfde boot; de therapeut heeft alleen maar wat meer kennis. Wees je bewust van het feit dat je kennis is overgenomen. Vergeet nooit een enkel moment dat alles wat je weet, is nog altijd niet jouw ervaring, en dit helpt de mensen die aan je groep deelnemen.

De mens is een heel subtiel organisme. Het werkt aan beide kanten: de therapeut gaat de meester worden, en in plaats van te helpen, maakt hij iets in de deelnemer kapot, omdat de deelnemer ook alleen maar de techniek wil leren. Er is dan geen liefdevolle, delende vriendschappelijkheid, een atmosfeer van vertrouwen, maar: ‘Jij weet meer, ik weet minder... Maar door aan een paar therapiegroepen deel te nemen, weet ik evenveel als jij weet.’

De deelnemers beginnen heel langzaam zelf therapeut te worden, want er is geen titel vereist – tenminste in veel landen. In enkele landen zijn ze ermee begonnen allerlei niet geaccepteerde therapieën te verbieden; enkel iemand die een universitaire graad heeft in therapie, in psychoanalyse, in psychotherapie, is in staat in therapiegroepen mensen te helpen.

Dit gaat in bijna in elk land ter wereld gebeuren, want therapie is business geworden, en mensen die niet gekwalificeerd, domineren het. Ze kennen de techniek, want techniek kunnen ze leren; door aan een paar groepen deel te nemen, kennen ze alle technieken, en vervolgens kunnen ze vanuit zichzelf een samenstelling maken. Maar is geen enkele vorm van controle....

.....

Deel 2

Voor de therapeut is de situatie hetzelfde. De therapeut is niet de persoon die de psychologische problemen van mensen gaat genezen. Hij kan enkel een liefdevolle atmosfeer creëren, waarin ze hun onderdrukte, onbewuste verbeeldingen, verdringingen, hallucinaties en verlangens kunnen zichtbaar maken, zonder enige vrees dat ze uitgelachen worden, met absolute zekerheid dat allen compassie en liefde voor henzelf zullen voelen.

De hele groep hoort te functioneren als een therapeutische situatie.

De therapeut is enkel een coördinator. Hij brengt psychologisch zieke of gestoorde mensen samen, en kijkt alleen maar toe dat niets verkeerd gaat. En als hij ze met een bepaald idee, een zeker inzicht, of een bepaalde waarneming kan ondersteunen, hoort hij het altijd duidelijk te maken dat: ‘Dit is enkel mijn kennis, niet mijn ervaring.’ – Tenzij je die ervaring hebt.

Als je oprecht en waarachtig en eerlijk en authentiek bent, kom je nooit in de val terecht van een meester worden, een redder – die heel simpel is om in terecht te komen. Op het moment dat je een meester wordt en een redder... en je bent het niet – je helpt die mensen niet eens, je profiteert eenvoudig van die mensen, van hun zwakheden, van hun problemen.

Rondom in de wereld is de hele psychoanalytische beweging het meest exploiterende experiment dat gaande is. Niemand wordt geholpen, iedereen wordt enorm uitgebuit. En niemand wordt geholpen omdat de psychoanalist, de psychotherapeut... De psychologie heeft zich gesplitst in vele vertakkingen, maar ze doen allemaal hetzelfde werk: ze reduceren je tot een patiënt en zij zijn dokters.

En het probleem is dat zij zelf aan dezelfde ziektes lijden. Iedere psychoanalist gaat om geholpen te worden bijna tweemaal per jaar naar een andere psychoanalist. Het is een geweldige samenzwering. Luisterend naar allerlei onzinnigheden, ga je zelf gek worden, tenzij je de mind en zijn problemen bent ontstegen. Je begint te gaan lijden aan dezelfde problemen als waaraan je patiënten lijden. In plaats van hen te herstellen, maken ze jou ziek. Maar de verantwoordelijkheid ligt bij jou.

Breng liefde, openheid en oprechtheid teweeg... Voordat zij de deuren van hun hart gaan openen – ze houden ze stevig gesloten zodat niemand hun problemen kent – de allereerste functie van de psychotherapeut is zijn hart te openen en hen laten weten dat hij ook net zo menselijk is als zij. Hij lijdt aan dezelfde zwakheden, dezelfde wellustigheid, hetzelfde verlangen naar macht, hetzelfde verlangen naar geld. Hij lijdt ook aan pijn en vrees, lijdt aan de angst voor de dood.

Open je hart totaal.

Dat helpt anderen je te vertrouwen – dat je niet een huichelaar bent. De tijden van redders en profeten en boodschappers en tirthankara's en avatars zijn volledig voorbij. Niemand van hen is vandaag de dag acceptabel. En als wie dan ook van hen opnieuw verschijnt, gaan mensen in deze tijd hem niet eens dood stenigen. Mensen gaan hem gewoon voor de gek houden. Mensen gaan hem eenvoudig zeggen: 'Je bent dom. Het hele idee dat je de hele mensheid kunt redden, is krankzinnig. Red eerst jezelf, en dan zien we je licht wel en we zien je grootsheid en we zien je glorie.'

En vertrouwen komt uit eigen beweging.

Het moet niet gevraagd te worden

Het komt als een bries uit de bergen, als een vloedgolf uit de oceanen. Je hoeft er niets voor te doen. Je hoeft enkel op het juiste moment op de juiste plaats te zijn.

Niemand kan je redden behalve jezelf.

Ik zeg je: Wees een redder voor jezelf.

Maar hulp is mogelijk, maar onder een voorwaarde: dat het komt met liefde, dat het komt met de dankbaarheid dat ‘je me vertrouwde en je hart opende.’

De functie van een therapeut, Sagarpriya, is zeker heel complex – en idioten houden zich ermee bezig! De situatie is bijna alsof slagers operaties verrichten; ze weten hoe ze moeten snijden, maar dat betekent niet dat ze hersenchirurgen kunnen worden. Ze kunnen buffels en koeien doden en allerlei soorten dieren, maar hun functie staat ten dienste van de dood. En de therapeut staat ten dienst van het leven. Hij moet levensbevestigende waarden creëren door ze zelf te leven, door naar de stiltes van zijn hart te gaan.

Hoe dieper je in jezelf zit, hoe dieper je kunt reiken in het hart van de ander. Het is precies hetzelfde... want jouw hart en het hart van de ander zijn niet erg verschillend. Als jij je wezen begrijpt, begrijp je ieders wezen. En dan begrijp je dat jij ook dwaas bent geweest, je ook onwetend bent geweest, je ook vele malen ten onder bent gegaan, je ook misdaden hebt gepleegd ten aanzien van jezelf en ten aanzien van anderen, en als andere mensen het nog steeds doen, is er geen noodzaak tot veroordeling. Ze moeten bewust gemaakt worden en aan zichzelf overgelaten worden; je hoeft ze niet in een bepaald kader te kneden.

Dan is het een vreugde een therapeut te zijn, want je gaat de innerlijkheid van mensen kennen – wat een van de meest geheime schuilplaatsen van het leven is. En door anderen te kennen, ken je jezelf beter. Het is een vicieuze cirkel; er is geen ander woord voor – anders gebruik ik het woord ‘vicious’ niet.

Laat me een woord uitvinden: het is een kringloop. Je opent je naar je patiënten, deelnemers, en zij openen zich naar jou. Dat helpt jou om je verder te openen, en dat helpt hen om zich verder te openen. Spoedig is er dan geen therapeut meer en geen patiënt meer, maar eenvoudig een liefdevolle groep die elkaar helpt.

Tenzij de therapeut opgaat in de groep, is hij geen succesvolle therapeut. Dat is mijn criterium.

Sagarpriya, je zegt: ‘Onder uw begeleiding heb ik geleerd anderen niet te domineren wanneer ik mijn capaciteit gebruik om te begrijpen, maar ben ik nog steeds mezelf aan het domineren?’ Het zijn niet twee dingen. Overheersing is overheersing, of je nu anderen domineert of jezelf domineert. Als je jezelf domineert, dan domineer je op een subtiele manier ook anderen. Hoe kan het anders zijn?

De eerste overheersing die je moet loslaten is niet die over anderen... want het is niet zeker dat ze jouw overheersing zullen accepteren. De eerste overheersing die je moet loslaten is die over jezelf. Waarom zelf een gevangene worden, met grote inspanning een gevangenis om je heen creëren, en dan overal meenemen waar je heen gaat?

Leer allereerst de absolute vreugde van vrijheid, van een vogel op zijn vlucht aan de uitgestrekte hemel. Je hele vrijheid wordt dan voor anderen een transformerende kracht.

Overheersing is zo afschuwelijk.

Laat het over aan de politici die helemaal geen gevoel van schaamte hebben. Ze leven in de goot en ze denken dat ze in paleizen leven. Hun hele leven is een leven in de goot – ze leven daar en ze sterven daar. Ze zijn minister-president, ze zijn president, ze zijn koning, ze zijn koningin...

Aan een van de belangrijkste Egyptische dichters werd eens gevraagd: 'Hoeveel koningen zijn er in de wereld?' In die tijd... zei hij: 'Er zijn maar vijf koningen, een in Engeland, en vier staan er op het speelkaarten.'

Nu kan het omgewisseld worden: Er zijn vijf koninginnen, een in Engeland en vier staan er aan het speelkaarten... Maar ze hebben niets meer. Ze proberen alleen maar steeds meer macht te krijgen, eenvoudig door hun innerlijk op te vullen waarvan ze het gevoel hebben dat het leeg is.

Van buitenaf kijkend, is het innerlijk leeg.

Van binnenuit kijkend, is de hele wereld leeg.

Enkel je innerlijk is overvloedig, maar de dingen die overvloedig zijn, zijn onzichtbaar: de geur van je wezen, de liefde, de gelukzaligheid, de extase, de stilte, de compassie – met de ogen kan niets gezien worden. Daarom lijkt het alsof alles leeg is als je van buitenaf kijkt. En dan ontstaat een grote drang... hoe moet je het opvullen? – Met geld, met macht, met prestige, door president of minister-president te worden... doe iets en vul het op! Je kunt niet leven met een innerlijke leegheid, een innerlijke holheid.

Maar deze mensen zijn niet naar binnen gegaan; ze hebben van buitenaf gekeken. En dit is het probleem: Van buitenaf kun je enkel objecten zien, en liefde is geen object, gelukzaligheid is geen object, verlichting is geen object, begrip is geen object, wijsheid is geen object. Al wat in het menselijk bestaan en het leven geweldig is, is subjectief, niet objectief. Maar van buitenaf kun je alleen maar objecten zien.

Dat geeft een enorme drang om je lege innerlijk te vullen met welke onzin dan ook. Er zijn mensen die het opvullen met overgenomen kennis; er zijn mensen die het opvullen met zelfopgelegde kwellingen – zij worden heiligen. Er zijn mensen die bedelaars zijn teneinde de minister-president te worden, de president te worden. Overal verkeren de holle mensen in een enorme behoefte om anderen te domineren. Dat geeft ze het gevoel dat ze niet hol zijn.

Een sannyasin begint van binnenuit zijn subjectiviteit te onderzoeken, en hij wordt zich bewust van enorme schatten, onuitputtelijke schatten. Alleen dan stop je met jezelf te domineren, en je stopt met anderen te domineren. Het is helemaal niet nodig. Vanaf dat moment is je hele inspanning iedereen bewust te maken van zijn individualiteit, van zijn vrijheid, van zijn onmetelijke, onuitputtelijke bronnen van gelukzaligheid, tevredenheid en vrede.

Voor mij zit therapie op de juiste weg als therapie de basis voorbereid voor meditatie... de basis voor de patiënten en de basis voor de therapeut, beide. Therapie zou op een bepaald punt moeten veranderen in meditatie. Meditatie verandert op een bepaald punt in verlichting. En een dergelijk potentieel hebben en alleen maar een bedelaar blijven...

Ik voel me af en toe zo droevig wanneer ik aan anderen denk. Ze zijn geen bedelaars, maar ze gedragen zich als bedelaars, en ze niet bereid hun bedelen op te geven – want ze zijn bang dat het alles is wat ze bezitten. En tenzij ze hun bedelen loslaten, zullen ze nooit weten dat ze keizers zijn en hun keizerrijk uit het innerlijke afkomstig is.

Sagarpriya, als je bent gestopt met mensen te domineren, maar je bent wantrouwig dat je misschien jezelf bent gaan domineren, dan is er niets veranderd. Je hebt de hele boodschap verkeerd begrepen.

Becky en Solly Feigenbaum liggen in bed. ‘Luister, Becky’, zegt Solly. ‘doe me een plezier en sluit het ruim, het is koud buiten.’
‘En als ik het raam dicht doe, is het dan warm buiten?’ vroeg Becky.

Probeer me correct te begrijpen.

Kleine David, die zes jaar oud was, begon gênante vragen te stellen, zodat zijn moeder en vader zichzelf er niet toe konden brengen het uit te leggen. Dus vroegen ze hun oudere zoon, Martin, het hem uit te leggen over de vogels en de bijen.

Die nacht in bed gaf Martin zijn eerste les aan David. ‘Kijk, David, weet je wat het is dat wat moeder en vader ’s nachts doen in bed?’
‘Zeker, dat weet ik’, zei David.

‘Wel’, zei Martin, ‘het is met de vogels en de bijen precies hetzelfde...’

Het is menselijk je te vergissen, verkeerd te begrijpen. Maar Sagarpriya is een intelligente vrouw en kan de nieuwe idee van therapie wel hanteren. Ze kan een voortrekker therapeut worden. Maar er zijn overal zoveel idioten: je begint gewoon met een of ander stompzinnig iets en je ontdekt dan dat er volgelingen verschijnen.

Net een week geleden werd in Rajasthan een achttienjarige vrouw weduwe – misschien is ze daarvoor zes maanden, of een jaar, getrouwd geweest – en ze sprong in de brandstapel om het aloude Hindoe ritueel uit te voeren van een sati zijn. Het woord sati is prachtig; het betekent ‘iemand die voor de waarheid kan sterven’. Het komt van ‘sat’, en sat betekent waarheid. De gevoelswaarde is dat ze zoveel van haar man hield dat de man haar god is geworden; zonder die man is het leven onbelangrijk. Maar het is in feite openlijk zelfmoord plegen.

Het is in strijd met de Indiase grondwet, het is in strijd met de Indiase wetgeving. Maar miljoenen mensen gaan erheen, en er is al een groot dorp opgericht. Vele tientallen komen om te vereren, want de vrouw heeft een geweldige spirituele daad verricht. En in plaats van tegen de familie een wettelijke actie in te zetten, treft de regering regelingen voor de miljoenen mensen die binnenstromen. Winkels zijn geopend, restaurants zijn geopend, hotels zijn geopend, karavanserais zijn geopend. Spoedig wordt het een grote stad, een gedenkstad, omdat een niet opgeleide, zwaar geconditioneerde jonge vrouw zelfmoord pleegde, idealen opvolgend die eenvoudig stompzinnig zijn.

Daar zit geen spiritualiteit in. Als er wel spiritualiteit in zat, waarom is dan in tienduizend jaar geen enkele man in de brandstapel van zijn vrouw gesprongen? En deze mannen schrijven in de heilige geschriften dat dit ritueel een geweldige spirituele daad is – maar enkel voor vrouwen?

Het is geen spirituele daad. Het is een hele sluwe strategie om te domineren. De man let voortdurend op zijn vrouw, houdt haar tot slaaf zo lang als hij leeft. Hij is bang... wanneer hij dood is, wie weet? – De vrouw wordt misschien verliefd op iemand en hij is niet in staat er iets aan te doen. Het is beter een ideologie te creëren zodat de vrouw ook in de brandstapel springt; die dwaas voelt zich dan enorm tevreden want nu is er geen vrees.

En ik ben verbaasd... nieuwsbladen doen er verslag van, de regeringsfunctionarissen treffen regelingen, en niemand maakt er zich druk om dat het illegaal is, het ongrondwettig is, het onlogisch is. Het is een mannelijk chauvinistische ideologie. Het is een dominantie voorafgaand aan de conceptie.

En je wilt zelfs domineren wanneer je dood bent! Maar het onbegrip blijft maar doorgaan...

Een klein meisje zat in het park te huilen en een oude heer vroeg haar waarom. Ze zei: 'Ik wil een van die dingen zoals die mijn broers hebben, dat uitsteekt, dan weer gaat liggen en dan weer uitsteekt.'
De oude heer begon ook te huilen.

Op een avond wordt in een donkere straat een man tegengehouden door een haveloos uitzierende figuur, terwijl hij in zijn hand iets stevig vasthoudt. 'Alstublieft meneer', mompelde de figuur, 'heb alstublieft een paar dollar over voor een arme man die zijn baan is kwijtgeraakt, zijn vrouw, zijn huis, alles.'
Vervolgens zijn hand opstekend, voegde hij eraan toe: 'En alles wat ik nog overgehouden heb, is dit geweer.'

Sagarpriya, probeer jezelf zo diepgaand mogelijk te begrijpen. Therapie komt in de tweede plaats. En tenzij je jouw wezen door meditatie en stiltes hebt verfijnd... ik zeg niet met het werk te stoppen; ik zeg wel zijn kwaliteit te transformeren. Maak het tot echt werk. Open je hart, vertel ze je zwakheden, vertel ze je problemen, vraag hun advies – kunnen ze je helpen? En zodra de deelnemers begrijpen dat de therapeut geen egoïst is, gaan ze mee in volkomen bescheidenheid, openen hun hart. En dan kun je ze helpen.

Maar onthoud steeds weer: therapie op zichzelf is onvolledig. Zelfs de perfecte therapie is enkel de eerste stap. Zonder de tweede stap is ze zinloos.

Laat daarom de patiënten achter op het punt waar ze in de richting van meditatie beginnen te gaan. Je therapie is enkel voltooid wanneer je patiënten gaan informeren naar meditatie. Schep in hun hart een geweldig verlangen naar meditatie, en vertel ze dat ook meditatie alleen maar een stap is – de tweede stap. Op zichzelf is dat ook niet voldoende, tenzij het je naar verlichting leidt; dat is het hoogtepunt van de hele inspanning. En ik vertrouw je dat je er capabel voor bent.

Een Jood uit Odessa zat in hetzelfde compartiment als een Russische officier van de Tsaar die een varken bij zich had. Om de Jood te ergeren, bleef de officier het varken Moïsje noemen. 'Moïsje! Wees stil! Moïsje! Kom hier! Moïsje! Ga daarheen!'

De hele weg naar Kiev ging dit door. Uiteindelijk werd de Jood het zat en zei: 'U weet, Kapitein, het is een grote schande dat uw varken een Joodse naam heeft.'

'Waarom is dat dan, Jood?' meesmuilde de officier.

'Wel, anders had ik een officier kunnen worden in het leger van de Tsaar.'

Alles heeft een grens.

Maak er een punt van dat de grens van de therapie is waar meditatie begint, en de grens van meditatie is waar verlichting begint. Natuurlijk is verlichting niet een stap ergens heen: Je verdwijnt eenvoudig in het universele bewustzijn, je wordt enkel een dauwdruppel die van de lotus afglijdt de oceaan in. Maar het is de geweldigste ervaring... het maakt het leven ten slotte van grote betekenis, belangrijk. Het laat je deel worden van het universum waarvan je ego je heeft afgescheiden. En het is zo gemakkelijk, even gemakkelijk als deze stilte...

Niemand kan bedenken dat hier duizenden mensen zitten...

Je moet je gewoon in de juiste richting bewegen. Een gevoel voor de juiste richting, en alles kan een springplank worden naar hogere staten van bewustzijn. Ik heb gebruik gemaakt van alles, maar de richting is hetzelfde. Ik heb vele soorten meditatie gebruikt. Aan de buitenkant zien ze er verschillend uit. Er zijn honderd en twaalf meditatiemethoden. Ze lijken heel verschillend van elkaar, en je denkt misschien: 'Hoe kunnen al deze verschillende methoden tot meditatie leiden?'

Maar dat doen ze wel... Net zoals een draad die door een slinger van bloemen loop, niet gezien wordt, je enkel de bloemen ziet, en die honderd en twaalf bloemen hebben ook een draad die er doorheen loop: die draad is het getuige zijn, gadeslaan, waarneming, gewaarzijn.

Help dus de patiënten zoveel als je kunt om hun problemen te begrijpen, maar maak hen duidelijk dat zelfs als deze problemen zijn opgelost, je dezelfde persoon bent. Morgen ga je weer dezelfde problemen veroorzaken – misschien op een andere manier, met een verschillende kleur.

Dus je therapie moet niet anders worden dan een opening naar meditatie. Dan heeft je therapie een enorme waarde. Anders is het alleen maar een mind spelletje.

Ok, Vimal?

Ja, Osho.

